

Dosarul nr. 3ra-62/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Liudmila Cernei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău cu privire la contestarea
actului administrativ, obligarea de a achita pensia pentru vechime în muncă în
funcția de judecător și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 2 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva
hotărârii din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 15 martie 2019, Liudmila Cernei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări
Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,
obligarea de a achita pensia pentru vechime în muncă în funcția de judecător și
repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că prin Decretul nr.978-III din 26
noiembrie 2002 al Președintelui Republicii Moldova a fost numită în funcția de
judecător la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, iar prin Decretul nr. 1310-IV din
26 septembrie 2007 al Președintelui Republicii Moldova a fost numită în funcția de
judecător, până la atingerea plafonului de vârstă.

Ulterior, prin hotărârea nr. 205/10 din 24 martie 2015 a Consiliului Superior al
Magistraturii a fost aleasă în funcția de inspector - judecător al Inspecției Judiciare
de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii pe un termen de 4 ani, cu detașarea
din funcția de judecător pentru toată perioada mandatului.

Astfel, a menționat că potrivit art. 24¹ alin. (2) din Legea privind statutul
judecătorului, judecătorului detașat i se menține statutul de judecător, iar perioada

de activitate în instituțiile specificate la alin. (2) se include în vechimea în muncă în funcția de judecător.

A explicat că prin hotărârea nr. 138/4 din 4 februarie 2014 a Consiliului Superior al Magistraturii, a fost stabilit salariul judecătorului Curții de Apel, iar prin ordinul Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii nr.246-p din 20 noiembrie 2017, în temeiul prevederilor art. 4 alin. (3) și art.7 alin. (2) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr.328 din 23 decembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 lit.(e) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr.947-XIII din 19 iulie 1996, i-a fost stabilit salariul de funcție în cuantum de 4,3 salarii medii pe economie pentru vechime în muncă în funcție de judecător de peste 15 ani, începând cu 30 noiembrie 2017.

A mai indicat că la 30 noiembrie 2017 i-a fost stabilit salariul de funcție în mărime de 21861 de lei, din care lunar a fost reținut: impozitul pe venit, contribuțiile în fondul de pensii și asigurarea medicală.

A invocat că potrivit art.32 alin.(1) al Legii privind statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar.

Reclamanta a specificat că are o vechime de muncă din 1 octombrie 1972 (mai mult de 45 ani), dintre care 15 ani 4 luni a activat în funcție de judecător, iar cererea de demisie a depus-o în baza art. 25 alin. (1) lit.a) și art.26 alin. (3) al Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.659-VIII din 26 martie 2018, în temeiul art.25 alin. (1) lit. a) și art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, a fost eliberată din funcția de judecător de la Judecătoria Chișinău, în baza cererii de demisie.

Prin certificatul eliberat de Consiliul Superior al Magistraturii nr.2052m/i din 23 august 2018 se confirmă faptul că salariul judecătorului Liudmila Cernei detașată în funcție de inspector judecător constituie – 21861 de lei.

Reclamanta a menționat că la 3 aprilie 2018 a depus la Oficiul Râșcani (CTAS) al Casei Naționale de Asigurări cerere pentru stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă în funcția de judecător.

După ce a depus o cerere la 20 iulie 2018 la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău, prin care a solicitat o informație despre cererea depusă la 3 aprilie 2018, la începutul lunii august 2018 a aflat că din 12 august 2018 poate beneficia de pensia de judecător în proporție de 80% din salariul de judecător, adică de 19940 de lei.

A declarat că la 24 august 2018 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale o cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în funcția de judecător, calculat din salariul mediu lunar stabilit pentru judecătorii Curții de Apel și primit conform certificatului de salarizare.

Prin scrisoarea nr.3813 din 21 iulie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău, a fost informată că din 3 aprilie 2018 beneficiază de pensia de judecător, care o poate ridica, în cuantum nou din data de 3 aprilie 2018, cu diferența sumelor achitate a pensiei de funcționar public.

A susținut că pensia în quantum nou nu a primit-o pentru lunile septembrie 2018, octombrie 2018, noiembrie 2018, decembrie 2018, motiv pentru care s-a adresat de nenumărate ori verbal și în scris la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău și Casa Națională de Asigurări Sociale privind neachitarea pensiei de judecător pe perioada aprilie-august 2018 inclusiv.

La fel, a comunicat că la 18 decembrie 2018 la adresarea din 9 octombrie 2018 și după ce la data de 29 noiembrie 2018 a fost pronunțată hotărârea judecătorească, a primit o scrisoare de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău prin care i s-a comunicat că în baza scrisorii nr. c-1845/18 din 29 noiembrie 2018 parvenită de la Casa Națională de Asigurări Sociale, pentru a beneficia de pensia ca judecător în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995, urmează să demisioneze din funcția de inspector judecător și totodată a fost informată că pensia de judecător va fi stopată.

Reclamanta a indicat că funcția de judecător s-a încetat la eliberarea din funcție în conformitate cu prevederile art. 25 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, de la data de 26 martie 2018 în baza Decretului Președintelui RM nr.659-VIII.

A mai precizat că competențele inspectorului judecător al Inspecției Judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii sînt reglementate de Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și Regulamentul adoptat de Consiliu și nu au nicio tangență cu atribuțiile de funcție ale judecătorului în activitatea de îndeplinire a justiției.

A mai specificat că circumstanțele enunțate i-au provocat suferințe, avînd o influență negativă asupra stării de sănătate, fiindu-i în așa fel cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la suma de 15000 lei.

Reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 3, 15, 16, 17 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

A solicitat anularea actului emis de Casa Națională de Asigurări Sociale prin care s-a încetat achitarea pensiei pentru vechime în muncă în funcție de judecător, anularea actului emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău prin care s-a încetat achitarea pensiei pentru vechime în muncă în funcția de judecător, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite pensia pentru vechime în muncă în funcție de judecător, precum și încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 15000 lei.

Prin hotărârea din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. A fost recunoscut ca fiind nulă decizia nr. 49651/2018 din 11 decembrie 2018 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău prin care s-a încetat achitarea pensiei Liudmilei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea pensiei Liudmilei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Liudmilei Cernei suma de 7000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cerințele au fost respinse ca nefondate.

La 16 mai 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 2 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 31 octombrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 2 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 15 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că pentru a beneficia de pensie pentru vechime în muncă ca judecător în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995, intimata urma să demisioneze din funcția de inspector judiciar sau, urmează să își realizeze dreptul la pensie de judecător la expirarea mandatului respectiv.

La fel, a indicat că dispunerea încasării prejudiciului moral este neîntemeiată, deoarece acesta nu este probat, fiind doar declarativ, cu atât mai mult că însuși anularea actelor contestate constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru intimată.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În temeiul art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 2 octombrie 2019.

Astfel, recursul depus inițial la 31 octombrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 245 alin. (2) Cod administrativ, motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că decizia instanței de apel a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale prin intermediul poștei electronice, la adresa oficială de e-mail, în data de 5 noiembrie 2019 (f.d.175).

Astfel, cererea de recurs motivată din 15 noiembrie 2019, a fost depusă în termen.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la

intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, și în partea casată a emite o altă decizie, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Din materialele cauzei s-a constatat că, înaintând prezenta acțiune în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău, Liudmila Cernei a solicitat anularea actului emis de Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău prin care s-a încetat achitarea pensiei pentru vechime în muncă în funcția de judecător, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i achite pensia pentru vechime în muncă în funcție de judecător, precum și încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 15000 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată și a recunoaște ca fiind nulă decizia nr. 49651/2018 din 11 decembrie 2018 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău prin care s-a încetat achitarea pensiei Liudmillei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a efectua achitarea pensiei Liudmillei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător, încasând din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Liudmillei Cernei suma de 7000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, cu respingerea în rest a cerințelor ca nefondate.

Concluziile primei instanței au fost apreciate ca fiind juste și de către instanța de apel, care a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a menținut hotărârea contestată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția primei instanțe și a instanței de apel în partea recunoașterii ca fiind nulă decizia nr. 49651/2018 din 11 decembrie 2018 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani mun. Chișinău prin care s-a încetat achitarea pensiei Liudmillei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea pensiei

Liudmilei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător, legală și întemeiată.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art. 1 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), potrivit căreia orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 16 alin. (1) din aceeași lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Iar în temeiul art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019), actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite.

Actele cauzei atestă că prin Decretul nr.978-III din 26 noiembrie 2002 al Președintelui Republicii Moldova, Liudmila Cernei a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Ciocana mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 20 martie 2018 nr. 163/8 a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a propus Președintelui Republicii Moldova eliberarea din funcție de judecător a Liudmile Cernei, în temeiul art.25 alin.(1) lit.a) și art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, în legătură ce cererea de demisie.

Prin Decretul nr.659-VIII din 26 martie 2018 al Președintelui Republicii Moldova, în temeiul art.25 alin.(1) lit.a) și art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, Liudmila Cernei a fost eliberată din funcția de judecător la Judecătoria Chișinău, în baza cererii de demisie.

Între timp, s-a constatat că prin hotărârea nr.205/10 din 24 martie 2015 a Consiliului Superior al Magistraturii, Liudmila Cernei a fost aleasă în funcția de inspector-judecător al Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii pe un termen de 4 ani, cu detașarea din funcție de judecător pentru toată perioada mandatului.

La caz, intimata Liudmila Cernei invocă că pensia i-a fost recalculată în proporție de 80 % din salariul de judecător de 19940 de lei, însă salariul lunar până la data demisionării și anume 26 martie 2018 constituia 21861 de lei, fapt confirmat prin certificatul nr.2543m/i din 5 noiembrie 2018 eliberat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Astfel, la 3 aprilie 2018 Liudmila Cernei s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău cu cerere pentru stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă în funcția de judecător.

Ulterior, la 20 iulie 2018 Liudmila Cernei a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău o cerere prin care a solicitat să fie informată despre cererea depusă la 3 aprilie 2018, fiindu-i cunoscut astfel că din 12

august 2018 poate beneficia de pensie de judecător în proporție de 80% din salariul de judecător de 19940 de lei.

Urmare celor menționate, la 24 august 2018 Liudmila Cernei a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în funcția de judecător, calculată din salariul mediu lunar stabilit pentru judecătorii Curții de Apel și primit, conform certificatului de salarizare.

Totodată, actele cauzei atestă că prin răspunsul nr. 7116 din 11 decembrie 2018 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, la adresarea din 9 octombrie 2018, Liudmillei Cernei i-a fost comunicat despre faptul că pentru a beneficia de pensia ca judecător în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995, urmează să demisioneze din funcția de inspector judiciar, fiind informată că pensia de judecător va fi stopată și reluată cea de funcționar public.

La fel, prin răspunsul nr.C-1845/18 din 29 noiembrie 2018 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, Liudmillei Cernei i s-a refuzat în recalcularea pensiei, motivându-se prin faptul că pensia pentru vechime în muncă în condițiile alin. (1) art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, se stabilește și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

Prin răspunsul cu nr. C-109/19 din 29 martie 2019 al Casei Naționale de Asigurări Sociale, în urma examinării cererii prealabile din 16 ianuarie 2019, a fost comunicat repetat Liudmillei Cernei despre faptul că pentru a beneficia de pensia ca judecător în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995, urmează să demisioneze din funcția de inspector judiciar.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel, corect au concluzionat asupra ilegalității actului administrativ prin care s-a încetat achitarea pensiei Liudmillei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător.

Astfel, în conformitate cu art. 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin.(1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

În conformitate cu art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative în vigoare din data de 16 mai 2014, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că intimata Liudmila Cernei a ocupat funcția de inspector-judecător după demisia sa din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, conform Decretului nr.659-VIII din 26 martie 2018 al Președintelui Republicii Moldova.

În acest sens, completul remarcă concluziile instanței de apel cu referire la faptul că aceste două funcții nu sunt similare și nu pot fi asimilate, în special, funcția de inspector-judecător funcției de judecător.

Aici, este de menționat că judecătorul în funcție poate fi desemnat prin detașare în calitate de inspector-judecător și atunci acesta are calitatea în continuare de judecător detașat, cu consecințele de nerecalculare a pensiei în temeiul art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Potrivit art. 24¹ alin. (2) al Legii privind statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorul poate fi detașat din funcție, cu consimțământul său, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, în scopul îndeplinirii unei funcții în cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii sau al Institutului Național al Justiției, pe un termen de până la 18 luni, care poate fi prelungit cu cel mult 18 luni. Pentru asigurarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorii aleși în calitate de membri ai consiliului și în funcția de inspector-judecător în inspecția judiciară se detașează din funcție pentru toată perioada mandatului.

Conform art.24¹ alin. (5) al Legii privind statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, judecătorului detașat i se menține statutul de judecător, iar perioada de activitate în instituțiile specificate la alin.(2) se include în vechimea în muncă în funcția de judecător.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că funcția de inspector-judecător nu este echivalentă funcției de judecător și judecătorului demisionat din funcția de judecător, nu i se mai menține statutul de judecător, iar perioada de activitate în funcția de inspector-judecător nu se include în vechimea în muncă în funcția de judecător.

De altfel, conform art.24¹ alin. (5) al Legii privind statutul judecătorului, doar judecătorului detașat i se menține statutul de judecător, iar perioada de activitate în instituțiile specificate la alin.(2) se include în vechimea în muncă în funcția de judecător. Altor persoane, cu un alt statut, care activează în funcția de inspector-judecător, perioada de activitate nu este considerată vechime în funcția de judecător.

Or, funcția de judecător încetează la eliberarea judecătorului din funcție în conformitate cu prevederile art. 25 al Legii privind statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, fapt realizat în speță, la data de 26 martie 2018.

În special, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că prin decizia din 27 iunie 2017 a Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 63g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și a art. 32 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, Curtea a relevat că, având în vedere prevederile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, pensia se va recalcula ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Astfel, instanțele de judecată corect au reținut că sunt relevante speței date prevederile art. 32 alin. (1) și (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului în redacția Legii nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte

legislative, potrivit cărora pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu și că pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin.(1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

Conform art. 7¹ alin. (3) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947 din 19 iulie 1996, poate fi aleasă în funcția de inspector-judecător persoana care deține diploma de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, cu o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani și o reputație ireproșabilă.

Drept urmare, este cert faptul că funcția de inspector-judecător nu este echivalentă funcției de judecător, respectiv, judecătorului demisionat din funcția de judecător nu i se mai menține statutul de judecător, iar perioada de activitate în funcția de inspector-judecător nu se include în vechimea în muncă în funcția de judecător.

La acest capitol, nu pot fi reținute ca întemeiate argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale referitoare la faptul că pentru a beneficia de pensie pentru vechime în muncă ca judecător în condițiile Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544 din 20 iulie 1995, intimata urmează să demisioneze din funcția de inspector judiciar sau să își realizeze dreptul la pensie de judecător la expirarea mandatului respectiv. Or, cadrul legal nu prevede demisia din funcția de inspector-judecător pentru realizarea dreptului la pensia pentru vechimea în muncă în funcția de judecător.

Mai mult, legea nu interzice judecătorului demisionat, să dețină o altă funcție, decât cea de judecător, iar în acest caz, art. 32 alin. (4) al Legii privind statutul judecătorului, stipulează că în cazul în care judecătorii demisionați sunt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ remarcă că instanțele de judecată corect au învederat că pe parcursul examinării cauzei, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a prezentat probe ce ar confirma legalitatea deciziei sale și acțiunilor întreprinse în ceea ce privește calcularea pensiei de judecător intimătei Liudmila Cernei.

În așa fel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe și a instanței de apel referitoare la temeinicia acțiunii în partea anulării actului administrativ prin care s-a încetat achitarea pensiei Liudmilei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător și în partea obligării Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea pensiei Liudmilei Cernei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător, întrucât din normele de drept material aplicabile raportului juridic litigios și circumstanțele speței, rezultă caracterul ilegal al actului administrativ contestat, care în consecință lezează un drept al intimătei prevăzut de lege.

Cât privește soluția instanțelor de judecată în partea încasării din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Liudmilei Cernei a sumei de 7000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că în acesată parte hotărârile adoptate nu pot fi menținute ca legale și întemeiate.

Potrivit art. 1422 alin. (1) Cod civil (până la modificările operate prin Legea nr.133/2018 în vigoare la 1 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un

prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Conform art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din sensul prevederilor citate, rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege. Odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a avut de suferit.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că într-adevăr, acțiunile Casei Naționale de Asigurări Sociale față de intimata Liudmila Cernei manifestate prin tergiversarea de a-i calcula și achita intimatei Liudmila Cernei pensia de judecător, prevăzută de lege și refuzul în soluționarea pozitivă a cererii acesteia, i-au cauzat intimatei anumite stări de frustrare, însă aceste acțiuni nu pot justifica încasarea unor despăgubiri morale materializate în cuantum bănesc.

Or, însăși anularea actului administrativ contestat prin care s-a încetat achitarea pensiei pentru vechimea în muncă în funcție de judecător, cât și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua achitarea pensiei de judecător Liudmillei Cernei, reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă.

Astfel, reiterând concluzia expusă prin prisma pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră neîntemeiată acordarea în acest sens de către instanțele de judecată a sumei de 7000 lei, având în vedere că simpla constatare a încălcării dreptului de neachitare a pensiei și admiterea solicitărilor înaintate, reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat. În susținerea acestei opinii, instanța de recurs invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 20 aprilie 2004, în cauza Amihalachioaie împotriva Republicii Moldova.

În jurisprudența sa constantă, Curtea luând în considerare caracteristicile particulare ale fiecărui caz în parte, poate decide că pentru anumite capete de cerere, constatarea încălcării reprezintă, în sine, o satisfacție echitabilă suficientă, fără a mai fi necesară acordarea unei compensații pecuniare.

În aceste circumstanțe nu poate fi reținută concluzia instanței de apel referitoare la faptul că suma de 7000 de lei încasată cu titlu de prejudiciu moral reprezintă

pentru Liudmila Cernei o sumă rezonabilă, deoarece, după cum s-a menționat însuși constatarea încălcării dreptului de neachitare a pensiei Liudmilei Cernei și anularea actului administrativ contestat, reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Liudmilei Cernei a sumei de 7000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, și în această parte a emite o altă decizie prin care a respinge cerința cu privire la repararea prejudiciului moral, cu menținerea în rest a hotărârilor contestate.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b), art. 248 alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia din 2 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea încasării din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Liudmilei Cernei a sumei de 7000 lei cu titlu de prejudiciu moral, și în această parte se emite o altă decizie prin care:

Se respinge cerința Liudmilei Cernei împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest, decizia din 2 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 2 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh